

Lotilko szárnyai

(tunguzkai népmese)

Élt egyszer egy repülő ember, úgy hívták, hogy Lotilko. Két szárnya volt, amelyekkel gyakran magasan az erdő fölött repült, felszállt egészen a fellegekig, sokszor még magasabbra is, és nemegyszer megtörtént, hogy túl messzire repült otthonától.

Történt egyszer, hogy megint csak messzire szállt, s közben ráesteledett.

„Itt kell töltenem az éjszakát valahol. Majd csak reggel szállok haza” – gondolta, és egy ismeretlen településen szállt le.

De legalább jó embereknél kopogtatott volna éjjeli szállásért! Szerencsétlenségére éppen Teventejre talált.

Teventej először szívesen fogadta Lotilkót, meg is vendégelte. De amikor látta, hogy Lotilko leveszi válláról a szárnyait, és az ágya mellé helyezi, dühbe gurult.

„Minek neki a szárny?” – gondolta. – „Van lába, tehát tud járni, van keze, tehát tud dolgozni. Minek neki akkor a szárny?”

Amikor aztán Lotilko álomba merült, magához vette és elrejtette a szárnyait.

Felébredt reggel Lotilko, kereste a szárnyait.

– Teventej, hol van a szárnyam? – kérdezte.

– Megmondom, csak előbb elmegyek vadászni.

El is ment Teventej a vadászatra, messzi földre. Nem maradt otthon más, csak a felesége meg a gyerekei.

– Áru!d el, hová rejtette férjed a szárnyamat! – kérte Lotilko Teventej feleségét.

– Igazán nem tudom – felelte az asszony. – De ha tudnám, sem mondanám meg!

Nagyon félt az asszony az urától.

Kiment Lotilko az udvarra, és látta, hogy madarak szálldosnak vígan a levegőben.

- Madárkák, hej, madárkák, nem tudjátok, hová lett a szárnyam?
- Nem mondhatjuk meg, Teventej megölne bennünket!
- Áruljátok el, és én egy kövér rénszarvast hozok nektek érte! Egész seregetek jóllakik belőle!

Mire a madarak:

- Hozzad a rénszarvast, aztán megmondjuk!

Egy kövér rénszarvast ejtett zsákmányul Lotilko, és nagy lakomát rendezett belőle a madaraknak. Úgy megszállták azok a szarvast, mint a sűrű felleg, rövidesen csak a csontjai fehérlettek.

- Most aztán mondjátok meg végre, hol van a szárnyam! – kérte ismét Lotilko.

Mire a csókák így feleltek:

- Keresd először a folyó egyik partján, aztán meg a másikon!

No, erre már nagyon megharagudott Lotilko.

- Hogy görbüljön meg a csőrötök örökre! – kiáltott fel haragjában.

Az átok azonnal megfogant. Ezeknek a madaraknak meg egész nemzetségüknek egyből meggörbült a csőrük, és úgy is maradt mind a mai napig.

Azóta hívják őket görbe csőrű csókáknak.

Megérkezett Teventej a vadászatról, kérlelni kezdte őt Lotilko:

- Most már mondd meg, hol a szárnyam, hogy hazatérhessek!

De Teventej csak nevetett gonoszul:

- Add nekem a csizmádat, aztán visszaadom a szárnyad!

Gondolkodóba esett Lotilko, nézte a jó meleg bőrcsizmáját. Hogy lesz meg nélküle?

De hiszen visszakapja a szárnyát, akkor aztán meglesz csizma nélkül is!

Lehúzta lábáról a csizmát, és odaadta Teventejnek. Az meg elrejtette, aztán megint nagy vadászatra indult.

- Add vissza a szárnyam! – kiáltott utána Lotilko.

De Teventej most is csak nevetett rajta.

Segítségért ment akkor az emberekhez Lotilko.

- Adjátok nekem egy pár jó csizmát! Láthatjátok, lábbeli nélkül maradtam.

De az emberek csak a fejüket rázták.

– Egyetlen fölösleges pár csizmánk sem maradt!

Nem adtak neki, mert ők is féltek Teventejtől.

Látta Lotilko, hogy senkitől sem várhat segítséget, csak saját maga segíthet magán. Elindult hát az erdőbe madártollat gyűjteni. Sok-sok madártollra volt szüksége, hogy új szárnyat készíthessen magának. De azért elkészítette.

Éppen felcsatolta a szárnyat a vállára, amikor Teventej megérkezett a vadászatról.

Felszállt Lotilko a magasba, Teventej meg kiabált utána:

– Lotilkooo, Lotilkooo! Hová mész?

– Megyek haza, a szülőföldre! – hangzott fentről a boldog válasz.

Teventej csak nézte, hogyan lengeti

Lotilko a szárnyát a magasban a széles pusztaság fölött, akár egy hatalmas madár... Repül, száll, és egyre kisebbnek látszik.

Aztán végleg eltűnt a szeme elől.

Egyszeriben ő is leküzdhetetlen vágyat érzett, hogy a magasba emelkedjék, mint Lotilko.

Szaladt a rejtekhelyhez, ahová Lotilko szárnyát rejtette. Felcsatolta a vállára, meglengette, próbált repülni, de bizony nem ment. Nem és nem tudott elszakadni a földtől!

Próbálta a felesége, mindhiába. Ő se tudott felemelkedni a levegőbe.

– Nem ér ez a szárny egy fabatkát sem! – mondta a férjének. – Vesd a tűzbe, el kell égetni! Teventej fogta Lotilko szárnyát, tűzre vetette. El is égette. Nem is tanult meg a mai napig sem repülni...

Megjelent: Esti mesék fiúknak. Boldizsár Ildikó válogatása; Móra Könyvkiadó, 2016. Illusztráció: Kőszeghy Csilla